ČÁST REDAKČNÍ
EDITORIAL SECTION

POKROK

Dne 10. ledna 1917

V oznamování výsledek platí. Zkuste "POKROK" nejdříve!
In Advertisment Results Count Try "POKROK" First.

Vojenské operace v době zimní

PRO POKROK UPRAVIL — OTAKAR CHARVAT

MÍROVÉ SNAHY, zahájené německou notou, po níž následovala nota presidenta Wilsona a jiných neutrálních národností, nezmenšily zájem válečných pozorovatelů o situaci, jaká nastane na evropských bojištích příštího jara. Žádná důležitější kampaň, jak se očekává, nebude podniknuta v době zimní a zvýšená činnost na bojištích evropských nastane až na jaře. Pochybuje se do značné míry, že Teutoni pokusí se v zimní sezoně pokročiti za řeku Seret a očekává se, že dojde co nejdříve k zákopnímu boji i v Rumunsku.

Není o tom pochybnosti, že všechny válku vedoucí národnosti se připravují horečně pro jarní kampaň. Značný zájem jeví se o německou zásobu bavlny. Poukazuje se k tomu, že nedostatek bavlny způsobí Německu značné obtíže při výrobě střeliva. Všechny německé pokusy o nahražení náhražky za bavlnu nesetkaly se s výsledkem. Až do února roku 1915 bavlna nebyla prohlášena za válečný kontraband, hlavně na nátlak neutrálů. Mnozí jsou toho náhledu, že válka dnes byla by již skončena, kdyby Anglie byla prohlásila bavlnu za kontraband od samotného počátku války. Německo, jak se zdá, čerpá z posledních zdrojů. Neúspěch na Somme vysvětluje se docela jen nedostatkem střeliva na straně Německa.

Němci získali bavlnu ze Skandinavie od zahájení anglické blokády, stejně jako jiné válečné kontrabandy, ale tyto zásilky jsou nepravidelné a nedostačují. Jediným jistým pramenem, z kterého Německo je schopno čerpati zásoby bavlny, je Turecko. V posledních letech byla naděje, že Turecko stane se důležitou bavlnu produkující zemí, ale turecká vláda zanedbala svoje povinnosti a v důsledku toho zásoby bavlny z Turecka jsou nedostatečné a nevyhovují válečným potřebám.

Německo od zahájení války bylo odkázáno na zásobu bavlny, která importována byla od srpna roku 1914 do února v roce 1915 a na nepatrné zásoby, které mohly býti získány prostřednictvím skandinávských zemí. Jak dlouho vytrvá německá zásoba bavlny, není známo, vyjímaje těch, kteří nalézají se v blízkém spojení s německou vládou. Je to ale otázka, s kterou se [illegible] těch, kteří [illegible] o vývoji války.

Situace na bojištích nejeví se pro Německo tak příznivou, jak se všeobecně za to má. Německo [illegible] Rumunska, [illegible] se v Šedou. Na západním bojišti iniciativa nalézá se těžce v rukou spojenců. Německo na této frontě nepokusilo se o nápor od útoku na pevnost Verdun. Téměř všechno, co získalo náporem u Verdunu, bylo mu vyrváno francouzským vojskem dvěma útoky, z nichž každý trval jenom čtyřiadvacet hodin.

Na druhé straně ale spojenci získali značné půdy na německé obraně a zajali třikráte tolik mužů jako Němci u Verdunu. Způsobili jistě také Němcům větší ztráty v usmrcených a raněných, nežli byly ztráty Francouzů během několika měsíců. Před 1. červencem spojenci prokázali svoji převahu na západě zvláště ve dvou odborech zbraně — sice v dělostřelectvu a vzduchoplavectví. Zkušenosti na Somme a při Verdunu [illegible] převaze jejich dělostřelectva, [illegible] dokonale připravilo cestu pro útok.

Až opět dojde k obnovení bojů na západní frontě a spojenci jistě nasadí všechny své síly, aby docílili rozhodujícího vítězství. Zásoby střeliva připravují se již pro tuto jarní ofensivu. Anglie dostihne své nejvyšší výkonnosti v první polovici roku 1917. Francie, která měla lví podíl na bojích na západní frontě až dosud, je značně vyčerpána, snad nejvíce ze všech větších válku vedoucích národností Rakouska. Ale Anglie chystá se převzíti hlavní břemeno bojů na západní frontě.

Lekcí, kterých dostalo se spojencům v bojích na řece Somme, bude náležitě využitkováno v budoucnosti. Anglická armáda, která ještě 1. července byla armádou nezkušenou, je nyní armádou, která ví, jak se bojuje a co boje znamenají. Také anglické dělostřelectvo získalo náležitou zkušenost a docílilo výše výkonnosti v posledních zápasech. Francouzské dělostřelectvo, které má znamenitou pověst, jistě osvědčí se i při náporu na jaře. V minulém roce při bojích na západní frontě měli Němci ztrát nejméně 1,250,000 mužů. Spojenci prohlašují, že boje, které zahájeny budou na jaře, budou znamenati pro Němce ztráty větší, nežli boje v minulosti.

V přítomné době na západní frontě není pro Němce žádných nadějí na zahájení ofensivy ve větším měřítku. Jsou ale naděje, že musí čeliti ofensivám spojenců v mnohých místech, ba i tam, kde až doposud převládal klid. Vyhlídky německé na frontě západní nejsou nikterak skvělé a německý generální štáb počítá s ústupem na značné části linie jako s možností.

Situace na ruské frontě je značně nejasnou. V poslední době došlo jenom málo zpráv z této fronty, dle nichž dalo by se souditi, jaké jsou vyhlídky Rusů pro jarní operace. Soudíme-li ale ze zkušeností posledního roku, můžeme očekávati, že i tu na jaře dojde k prudkým a vášnivým bojům s Rusy jako útočníky. Zdar ruských náporů spočívati bude hlavně na zásobách střeliva. V poslední době Rusko bylo schopno zříditi v zemi celou řadu továren na zbraně a střelivo a vedle toho značné zásoby přicházejí stále z Japonska. I Spojené Státy pomáhají zásobovati střelivem Rusko, ale přívoz je značně obmezen následkem nedostatku dopravních lodí.

Zásoby ze Spojených Států jsou dopravovány do přístavů v Bílém moři skrze Arktický oceán, kdežto z Japonska po transsibiřské železnici. Japonsko posílá Rusku stále značné zásoby střeliva, ale ty přece nedostačily k zahájení mocné ofensivy, podobající se oné na jaře loňského roku. Zásoby domácí a získané z Ameriky musí sloužiti jako reserva.

V Rumunsku situace je značně příznivá vojskům centrálních mocností. Více jak sedm osmin Rumunska nalézá se v teutonských rukou. Rumunská armáda je značně desorganisována, ale celkem jenom malá část její byla zničena. Zreorganisovaná rumunská armáda, sesílená ruskými sbory, bude tvořiti silný vojenský sbor, který jistě těžiti bude ze zkušeností, získaných v bojích při vpádu do Rumunska.

Rakousko následkem svých velkých ztrát v průběhu této války stalo se jedním z menších válečných činitelů. Většina bojů, které nyní svádí Rakousko, byla by nemožností bez německé pomoci. Němci jsou nuceni nyní nésti největší břemeno bojů, které sváděny jsou centrálními mocnostmi. Rakousko nedovedlo samo odolati útoku Rusů a je nejisto, jak dlouho bude moci odporovati Italům na jižním svém bojišti. Vyhlídky Rakouska na jaro nejsou nikterak skvělé.

Německo na východním bojišti nalézá se v nevýhodném postavení, pokud počtu mužstva se týče. Hlavní sílu své armády je Německo nuceno doposud udržovati na západě a to platí nyní více, než kdykoliv před tím. Východní linie je těžší k udržení a napíná německé síly. To je příčina, proč utvořena byla samostatná Polska a proč vůči se nátlak na Poláky, aby shromáždili velkou armádu proti Rusku.

Na frontě v Macedonii a u Soluně nalézá se velká armáda spojenců, která čítá téměř tři čtvrti millionu mužů. Není pochybnosti o tom, že i tu svedeny budou vášnivé boje hned, jak počasí se zlepší a dovolí operace ve větším měřítku. Situace na této části fronty je také značně nejasná, ale všechno nasvědčuje tomu, že i tu konají se přípravy pro jarní kampaň, která se tu bude vyznačovati prudkými boji. I Německo nepochybně této frontě hodlá věnovati pozornost a pokusí se docíliti tu rozhodnutí dříve, než tlak na jiných frontách stane se příliš silným.

FRANCOUZSKÉ MOTOROVÉ STROJE KOPAJÍ ZÁKOPY.

Na horejším obrázku spatřujeme mocný francouzský traktor, který buduje zákopy a poprsní opevnění. Na dolejším obrázku pak spatřujeme tento stroj v práci.

PŘEHLED VÁLEČNÝCH UDÁLOSTÍ V ROCE 1916.

V přehledu válečných událostí v roce 1916 zhroucení se Rumunska překonává všechny události jiné. Zabrání této balkánské země přineslo Teutonům obrovské rezervy území, úrodných zemí, velká olejová ložiska a jiné přírodní zdroje, zatím co Rumuni při obraně své země měli ztráty odhadované na 350,000 mužů. Ale Rumunsko je malou zemí v porovnání k potřebám Teutonů. Nové zásoby sice značně pomohou, ale přece jenom neodstraní nedostatky centrálních mocností, které jsou očividné. Spojenci, jak se zdá, lépe byli by na tom, kdyby Rumunsko nevstoupilo do války, leč by pravdivy byly náhledy některých vojenských odborníků, že vojska, vyslaná proti Rumunsku, byla určena pro velký nápor na ruské frontě.

Spojenci v minulém roce ale způsobili centrálním mocnostem velké ztráty, jak na západním tak i východním jevišti války, ztráty, které přesahují značně ony spojenců. Na západě velký německý nápor proti Verdunu skončil nezdarem a ztrátou téměř veškeré půdy, tak pracně Němci dobyté. Ofensiva na řece Somme sloužila pak za průkaz, že německé linie pomalu mohou býti zatlačovány zpět. K nejpozoruhodnějším vojenským událostem v minulém roce ale došlo na ruské frontě, kde rakousko-uherské armády potkala značná pohroma a byly nuceny ustoupiti ze značné části Volyňska a Bukoviny, jakož i části Haliče.

Objevila se zde nutnost, aby ztráty rakousko-uherské armády nahrazeny byly tureckými sbory. Rumunské ztráty v usmrcených, raněných a zajatých byly mnohem menší, než teutonské ztráty v ruské ofensivě.

Operace v Rumunsku pokud mužstva na nich se podílejícího a utrpěných ztrát se týče, byly malé v porovnání ku kampani na západní frontě, ačkoliv tu není jasno, která strana měla ztráty největší. Vyjímaje Rumunska, které pustilo se do války bez náležitého připravení, vojenské operace na jiných frontách skončily úspěchem spojenců. Na moři situace je pro Německo lepší. Ačkoliv ve velké námořní bitvě u Jutlandu, největší námořní bitvě v historii světa, Anglie utrpěla značné ztráty, blokáda byla udržena. Německo snažilo se svoje ztráty značně zmenšiti, ale přece vyšlo na jevo, že jeho ztráty nebyly o mnoho menší anglických. Ponorková kampaň německá ale ukázala se značně účinnou a vyvolala velké obavy v Anglii.

Pokud ztrát válečných lodí se týče, není po ruce přesných zpráv vůbec a pravda vejde ve známost nepochybně až po válce. Německá polouřední zpráva stanovila ztráty spojenců na válečných lodích na 192, nepočítaje v to lodě pomocné, celkovým ponorem 741,600 tun, z čehož 563,200 tuny byly anglické. Úřadovny spojenců ale ztráty tyto udávají na mnohem nižší číslici.

Poslední z německých kolonií, německá Východní Afrika, dosud vzdoruje, ale spojenci, jak vysvítá z posledních zpráv, zasazují jí smrtelné rány. Zápas o tuto kolonii prodloužen byl hlavně tím, že odvážné německé lodi prolomily blokádu a dopravily tajně do této kolonie zbraně a střelivo. Má se ale všeobecně za to, že odpor malé německé armády ve Východní Africe, která je doplňována jenom domorodci, brzy bude zlomen.

Konec roku vidí obě skupiny válčících zemí téměř v plné jejich síle. Všude téměř provedena byla mobilisace osob schopných vojenské služby do podrobností a nyní hlavní pozornost obrácena byla mobilisaci obecenstva, mužů i žen, do úplného systemu válečné služby za frontou. Každý člověk v zemích válku vedoucích musí pracovati pro zdar na válečných jevištích.

Válka nabývá stále větších hrůz ve svém vývoji. Ničení lidských životů je zvyšováno každého měsíce. Rok 1916 vyžádal si mnohem více lidských obětí, než kterýchkoliv jiných dvanáct měsíců v historii válečnictví. Ale statistiky naznačují, že obyvatelstvo na světě vzrůstá v počtu přes velké ničení lidských životů na evropských bojištích. Odhaduje se, že denně přibývá světu 40,000 obyvatel, čili 12,000,000 ročně.

Rok 1916 ale zanechal [illegible] vážných obavách o [illegible] potravin. Menší úroda byla zaznamenána téměř ze všech zemí na světě, s výjimkou několika málo, a mnohé země vystaveny budou [illegible] pospas hladu. Ceny životních potřeb stoupaly do nebývalé výše, jak v zemích válku vedoucích, tak i v zemích neutrálních.

Dvě další národnosti v roce právě uplynulém vstoupily do války, a sice Portugalsko a Rumunsko. Dvanáctý měsíc v roce 1915 započal záborem Černé Hory a dvanáctý měsíc v roce 1916 končil záborem více jak sedmi osmin rumunského území armádami Teutonů.

Pokusy, mírové zahájené na počátku roku 1916 Henry Fordem, setkaly se s nezdarem. Stejně také německé pokusy o zahájení mírového vyjednávání jsou odmítány spojenci, kteří mají za to, že přítomná doba není vhodnou ku skončení války, ježto mír uzavřený v době přítomné, končil by prospěchem centrálních mocností.

V roce minulém zavedena byla nucená vojenská služba v Anglii, kterážto národnost chlubila se největší osobní svobodou na světě. Australie vyslovila se při hlasování, provedeném lidem, proti nucené vojenské službě. Kanada pomýšlí na zavedení nucené vojenské služby.

V Anglii, Francii a Rusku došlo k změně ve vládách, což bylo důsledkem nezdaru armád spojenců v zasazení Německu a jeho spojencům smrtelné rány v letní ofensivě.

Rusové v roce 1916 docílili pozoruhodného vítězství v Malé Asii, kde podařilo se jim zmocniti Erzerumu a Trapezuntu. Postup ruských armád byl nepatrný po značnou dobu, ale zreorganisovaným tureckým armádám přece jenom na konec podařilo se postup zastaviti. Turci na jihu zajali celou anglickou posádku v městě Kut El-Amara. Ke sklonku roku došlo k obnovení vojenské činnosti.

Italie stala se vážnějším vojenským činitelem ve válce. Rakousko pokusilo se o zahájení ofensivy v Tyrolsku, ale ruská ofensiva na Volyňsku zmařila její zdar. Italové v roce minulém zmocnili se Gorice a důležitých jiných posic v Přímoří při řece Soči.

Revoluce v Irsku byla snadno potlačena. President sdružené irské republiky, Pearse, a jiní irští vůdcové, počítaje v to sira Rogera Casementa, byli popraveni.

V jižní Arabii domorodci pod vůdcovstvím šerifa z Mediny povstali proti Turkům, dobyli posvátného mohamedánského města Mekky, odrazili turecké útoky a prohlásili neodvislé království arabské.

Řekové, nakloněni spojencům, postavili se otevřeně proti králi Konstantinovi a teutonským vládám a dne 25. září Eleutherios Venizelos, jeden z nejschopnějších moderních státníků Řecka, opustil Athény, aby postavil se v jejich čelo.

Rok 1916 přinesl velké bohatství, přes vysoké ceny živobytí, téměř všem neutrálním národnostem a Japonsku. Opatřování střeliva válku vedoucím národnostem ukázalo se zdrojem velkých výdělků. Spojené Státy z národnosti dlužníka staly se národností věřitele a zapůjčily velké obnosy peněz do zahraničí.

Na Balkáně spojenci shromáždili značnou armádu pod velením francouzského generála Sarraila a docílili i značného úspěchu, dobyvše Monastýru a jeho okolí.

RAKOUSKÉ DĚLOSTŘELECTVO V RUMUNSKU.

Tato fotografie byla zhotovena před pádem Bkurešti. Znázorňuje rakouskou baterii v činnosti během postupu na rumunský kapitol.

NÁKLADY NA VÁLKU.

Skutečné ztráty, utrpěné válku vedoucími národnostmi, uvážíme-li zničení měst a polí, sešlání produktivnosti a zmrzačené a zničené lidské životy, nebude možno nikdy přesně zjistiti. Spolehlivější číslice možno získati o skutečném přímém nákladu na válku, který dle spolehlivých odhadů, byl následující:

Anglie	$15,000,000,000
Rusko	9,500,000,000
Francie	11,000,000,000
Italie	3,000,000,000
Další spojenci	2,500,000,000
Spojenci	$41,000,000,000
Německo	$15,000,000,000
Rakousko	7,700,000,000
Turecko	1,000,000,000
Bulharsko	300,000,000
Centrální moci	$24,000,000,000

Neutrální národnosti měly přímé vojenské vydání, způsobené válkou, $700,000,000. Celkové vydání na válku všech národností je odhadováno na $65,700,000,000. — Nepřímá cena války bude mnohem větší než přímá. Náklad na válku je nyní $110,000,000 denně.

Americká občanská válka trvala čtyři roky a přímý náklad na ni byl $8,000,000,000. Trvalo to padesát let pro jižní státy, než se z těchto ztrát vzpamatovaly.

ODHAD ZTRAT VÁLKU VEDOUCÍCH NÁRODNOSTÍ.

Opatrným srovnáváním statistik z různých pramenů vojenské ztráty válku vedoucích národností do 1. ledna 1917 odhadnuty byly následovně:

Anglie	1,100,000
Rusko	8,700,000
Francie	3,800,000
Italie	850,000
Srbsko	500,000
Belgie	275,000
Rumunsko	350,000
Jiní spojenci	20,000
Celkem spojenci	15,845,000
Německo	7,800,000
Rakousko-Uhersko	1,250,000
Bulharsko	200,000
Turecko	100,000
Centrální mocnosti	9,350,000

Celkové ztráty válku vedoucích národností byly 25,195,000, z kterýchžto počtu 6,300,000 bylo usmrceno.

Jak z těchto podrobností, jedná se jenom o odhady. Přesné číslice nejsou po ruce, jenom Anglie a Německo vydaly seznamy ztrát. Anglické číslice jsou nejspolehlivější. Nejobtížněji je možno určiti ruské a rakousko-uherské ztráty, ale tyto jsou jistě obrovské.

Ztráty v této válce jsou mnohem větší než ve válkách jiných. Odhaduje se, že v americké občanské válce usmrceno bylo 1,000,000 mužů, v krymské válce 485,000, ve franko-pruské válce 290,000.